

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 807

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 2 augustus 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Toegangsexamens arts, tandarts en dierenarts - Deelnemers en slaagpercentages

Op dinsdag 4 juli vond het toelatingsexamen arts plaats. Hierbij konden 5121 ingeschreven geïnteresseerden het toelatingsexamen afleggen om te kunnen beginnen aan de universitaire opleiding geneeskunde. Aan dit toelatingsexamen namen uiteindelijk 4545 kandidaten deel. 1678 kandidaten (36,92%) slaagden voor het examen. Deelnemers komen alleen in aanmerking voor gunstige rangschikking als ze ten minste de helft van de punten behaald hebben voor het onderdeel 'Kennis en inzicht in de wetenschappen' én als ze ten minste de helft van de punten behaald hebben voor het onderdeel 'Generieke competenties'. Dankzij het nieuwe startquotum dat door de beslissing van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 voor geneeskunde werd opgetrokken naar 1600, zijn 1598 kandidaten (35,16% van het aantal deelnemers) gunstig gerangschikt, die in september aan de opleiding tot arts mogen beginnen.

De dag erna konden 1512 ingeschreven kandidaten het toelatingsexamen voor de opleiding tandheelkunde afleggen. 1318 kandidaten tekenden present. 434 kandidaten (32,93%) slaagden voor het examen. Ook daar geldt dat deelnemers alleen in aanmerking komen voor gunstige rangschikking als ze ten minste de helft van de punten behaald hebben voor het onderdeel 'Kennis en inzicht in de wetenschappen' én als ze ten minste de helft van de punten behaald hebben voor het onderdeel 'Generieke competenties'. 220 van hen (16,69% van het aantal deelnemers) zijn gunstig gerangschikt en mogen dus in september aan de opleiding tot tandarts beginnen. Daar wordt dus het nieuwe startquotum dat voor tandheelkunde bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2023 werd opgetrokken tot 220, volledig ingevuld.

Nieuw dit jaar was het toelatingsexamen voor de opleiding diergeneeskunde. In de schoot van het decreet over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werd immers besloten dat vanaf academiejaar 2023-2024 enkel een vooraf vastgelegd aantal studenten mag starten aan de opleiding dierenarts. Dat quotum werd voor dit jaar vastgelegd op 240. Hier waren 510 ingeschreven studenten die op donderdag 6 juli dit toelatingsexamen konden afleggen, waarvan er 427 effectief deelnamen. 250 kandidaten (58,55%) slaagden voor het examen. 240 van hen (56,21% van het aantal deelnemers) zijn gunstig gerangschikt en mogen dus in september aan de opleiding tot dierenarts beginnen. Ook daar wordt het quotum dus volledig ingevuld.

Bij de editie van vorig jaar vroeg ik in schriftelijke vraag nr. 730 van 20 juli 2022 meer uitleg over de deelnemers en de slaagpercentages bij die toelatingsexamens. Bij dezen stel ik graag als update nog enkele vragen over de huidige editie.

1. In een vorige schriftelijke vraag over dit thema vroeg ik de minister in de eerste deelvraag naar de kandidaten die zich ingeschreven hadden voor die toelatingsproeven, maar uiteindelijk niet deelnamen. Ik merkte toen op dat bij de edities van 2020, 2021 en 2022 (die digitaal en decentraal werden georganiseerd) er opmerkelijk meer ingeschreven personen niet hebben deelgenomen in vergelijking met de edities van 2018 en 2019 (toen het examen nog centraal en op papier was). Een groot deel van dit niet-opdagen kon in die jaargangen nog verklaard worden door corona, al was het niet onwaarschijnlijk dat er ook mogelijke andere redenen meespeelden.

De minister antwoordde toen dat hij weinig zicht heeft op de motivatie van de ingeschrevenen die niet deelnamen. Ingeschreven personen die niet hebben deelgenomen, worden na het examen immers niet bevraagd over de reden waarom ze niet hebben deelgenomen. Volgens de minister zijn de redenen om niet deel te nemen zeer divers en ook persoonlijk. Vaak hebben studenten intussen een andere studiekeuze gemaakt of zijn ze in eigen land wel toegelaten om de studie te volgen. Er waren volgens de minister dus geen signalen dat ingeschreven personen minder komen opdagen omdat het toelatingsexamen niet meer centraal in Brussels Expo wordt georganiseerd.

Dit jaar ligt het aandeel niet-deelnemende ingeschrevenen heel wat lager dan bij de vorige digitale en decentrale edities. Bij het toelatingsexamen arts waren er bijvoorbeeld slechts 576 niet-opdaggers op een totaal van 5121 ingeschreven, waarbij we met een niet-deelnamepercentage van 11,25% stilaan terug beginnen te zakken richting 2018 en 2019, toen dat aandeel rond de 9% lag. Desondanks is 576 niet-deelnemende ingeschrevenen ook niet zomaar verwaarloosbaar.

- a) In hoeverre zou het volgens de minister toch geen meerwaarde betekenen om die groep van ingeschrevenen die uiteindelijk niet deelnemen, toch te bevragen om zo meer te weten te komen over de profielen van die jongeren en over hun eigenlijke motivatie voor het niet-deelnemen?
 - b) Mogelijk valt hier immers een bepaald patroon in te ontwaren. Het is niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld vooral jongeren met bepaalde SES-kenmerken of jongeren uit een bepaalde vooropleiding sneller geneigd zouden zijn om niet deel te nemen omdat ze zich te weinig voorbereid voelen voor het examen. En zoals ik al eerder zei, zou het erg jammer zijn als we op die manier bepaalde talentvolle jongeren met potentieel voor geneeskundige studies zouden missen.
2. Daarnaast vroeg ik de minister in de tweede deelvraag naar de samenstelling van de niet-referentiegroep. In de cijfers die via de persmededeling van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) worden meegedeeld wordt telkens al een onderscheid gemaakt tussen referentiegroep-deelnemers^[1] en niet-referentiegroep-deelnemers. Want hoewel sinds 2020 leerlingen uit het vijfde of lagere jaren van het secundair onderwijs wordt afgeraden om deel te nemen aan de toelatingsexamens om zichzelf eens te testen en er voor hen een onlineoefenversie bestaat, blijft het aandeel niet-referentiegroep-deelnemers vrij groot. Bij de huidige editie van de toelatingsexamens zagen we voor geneeskunde 55,7% niet-referentiegroep-deelnemers, voor tandarts lag het aandeel op 60,2% en voor dierenarts op 45,9%.
 3. Om zicht te krijgen op de samenstelling van die laatstgenoemde groep vroeg ik in de vorige schriftelijke vraag de aantallen en aandelen binnen de niet-referentiegroep van:
 - a) de deelnemers die nog niet in het zesde, maar in een lager jaar van het secundair onderwijs zitten;

- b) de deelnemers die uit dat zesde jaar komen, maar ouder zijn dan 18 (omdat ze bijvoorbeeld al hebben moeten zittenblijven);
- c) de deelnemers die ouder zijn dan 18, in een niet-geneeskundige richting zitten in het hoger onderwijs en voor de eerste keer deelnemen;
- d) de deelnemers die ouder zijn dan 18, in een niet-geneeskundige richting zitten in het hoger onderwijs en voor de tweede of derde keer deelnemen;
- e) de deelnemers bij de niet-referentiegroep die bij geen enkele van bovengenoemde categorieën passen.

Daaruit bleek dat de niet-referentiegroep tegenwoordig vooral bevolkt wordt door kandidaat-studenten die al in een andere richting in het hoger onderwijs zitten en eerder al een of meerdere keren zonder vrucht deelnamen aan de toelatingsexamens. Graag had ik dus opnieuw een dergelijk overzicht van de aantallen en aandelen binnen de niet-referentiegroep, dit keer voor de editie van 2023 van de toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts.

4. In mijn derde deelvraag vroeg ik de minister naar de cijfers van de deelnemersaandelen, de slaagpercentages en de percentages gunstig gerangschikten, opgedeeld volgens de woonplaats van de kandidaten met de Belgische nationaliteit, in concreto een indeling op basis van de vijf provincies, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en andere. Daaruit bleek dat nationaliteit niet zozeer een rol speelde, maar wel de woonplaats en eigenlijk vooral waar de jongere in kwestie had schoolgelopen in het secundair onderwijs. Ook bleek onder andere dat vooral West-Vlaamse deelnemers aan het toelatingsexamen arts het gemiddeld beter deden dan kandidaten uit andere provincies. Ook bij het examen tandarts scoorden de West-Vlamingen erg goed, al was het verschil hier minder uitgesproken. Graag had ik dus opnieuw een soortgelijke tabel over het slaagpercentage en percentage gunstige rangschikking van deelnemers van deze editie (2023) voor het toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts, opgedeeld op basis van de vijf provincies, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en andere (dus ongeacht nationaliteit).
5. Kan de minister ook een overzicht bezorgen van de gemiddelde scores en de mediaan voor de toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts van 2023?

[1] De referentiegroep bestaat uit 18-jarigen in het laatste jaar secundair onderwijs in Belgische school zitten

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 807 van 2 augustus 2023
van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Uit individueel mailverkeer voorafgaand aan het examen blijkt dat bepaalde deelnemers niet deelnemen omdat ze intussen een andere studiekeuze gemaakt hebben of omdat ze in eigen land toegelaten zijn om de studie te volgen. Dat lijken me legitieme redenen waardoor ik het op dit moment niet nuttig acht om een bevraging uit te rollen.

- 2-3. In de bijlage vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de aantallen en aandelen binnen de niet-referentiegroep.

De komende maanden worden de cijfers van de toelatingsexamens 2023 ingevoerd in het dataplatform van de toelatingsexamens. Pas dan kan nagegaan worden bij wie het de eerste deelname is en bij wie een herkansing.

4. In de bijlage vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een tabel over het slaagpercentage en percentage gunstig gerangschikte deelnemers van het afgelopen jaar voor het toelatingsexamen arts, het toelatingsexamen tandarts en het toelatingsexamen dierenarts, opgedeeld naar provincie.

5. In de bijlage vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de gemiddelde scores en de mediaan van het voorbije jaar voor de drie examens.

BIJLAGE

[Overzicht](#)